

بِهَمْ حُدَا

گلیدهای بازسازی زندگی پس از طلاق

دعوای پدر و مادر

به فرزندانتان در حل مشکلات طلاق کمک کنید
خشونت در خانواده

ام. گری نیومَن و پاتریشیا رُمانوسکی

مترجم: فرناز فروود

فهرست مطالب

۵	سخن ناشر.....
۷	سخنی با خواننده .....
۱۱	مقدمه .....
۲۱	فصل ۱ چالش تغییر.....
۲۷	بازیها: پا توی کفش من کن.....
۳۲	اگر کودکی دشواری داشته اید یا فرزند طلاق هستید.....
۳۴	بازیها: کارتهای ارتباط.....
۳۸	تصمیم‌گیری درباره روان‌درمانی .....
۴۷	«لطفاً دست نگه دارید!».....
۴۸	چرا پدر و مادرهای جداسده بیشتری نمی‌توانند به یک «طلاق خوب» برسند? .....
۵۱	نجات کودک از «وسط».....
۵۱	کودکان چگونه نزاع پدر و مادر را تجربه می‌کنند.....
۵۴	خشونت در خانواده: دیدگاه فرزند .....
۶۳	هنگامی که همسر سابقتان فرزندتان را بین شما و خودش قرار می‌دهد.....
۷۰	چگونه فریبکاری و تسلط نادرست را تشخیص دهیم و از آن جلوگیری کنیم؟ .....
۸۲	خود را وسط نیندازید.....
۸۷	چگونه پدر و مادرها می‌توانند کمک کنند: مقاوم کردن فرزند در برابر دیگری .....

فصل ۲

یادداشت: کتاب حاضر بخشی از کتاب way Helping your kids cope with divorce the sandcastles است.

یادداشت: جاپ دوم؛ ۱۳۸۶؛ فیبا
موضوع: کودکان طلاق - والدین طلاق‌گرفته - - ایالات متحده - - روانشناسی
موضوع: طلاق - - ایالات متحده - - جنبه‌های روانشناسی

شناسه افزوده: باش، پاتریشیا رمانوسکی، ۱۹۴۹ - ۱۳۳۳ ، مترجم،
Bash, Patricia romanowski ۱۹۴۹ ۱۳۸۵ ۵/۷۷۷ ن H.Q.
ردہ بندي کنگره: ۳۰۶/۸۹
ردہ بندي ديوبي: ۳۰۶/۸۹
شماره کتابشناسی ملي: ۸۵-۲۹۵۹۴ م

مؤسسه انتشارات صابرین ۸۸۹۶۸۸۹۰

دعای پدر و مادر

گری نیومن و پاتریشیا رمانوسکی
مترجم: فرناز فرود
ویراستار: علی خاکبازان
طرح جلد: کورش پارسانزاد
تعداد: ۳۰۰۰
چاپ دوم: ۱۳۸۶
حروفچینی و صفحه‌آرایی: کارا
لیتوگرافی: کارا
چاپ جلد: اکسیر
چاپ متن و صحافی: امیدوار

۹۷۸-۹۶۴-۶۱۸۱-۹۶۰ : شابک
ISBN: 978-964-6181-96-0

حقوق ناشر محفوظ است.

قیمت ۱۲۰۰ تومان

سخن ناشر

کتابی که در دست دارید، یک جلد از مجموعه کلیدهای بازسازی زندگی پس از طلاق است. این مجموعه می‌کوشد با نگاهی عینی و کاربردی، به مسائل و نیازهای زندگی پس از طلاق به ویژه فرزندان طلاق پردازد.

ارائه راههای مؤثر در شناخت مسائل و نیازهای فرزندان و زوجهای آسیب‌دیده از طلاق، و نهایتاً بازسازی آسیبها و رسیدن به شرایطی مطلوب برای ادامه زندگی از اهداف این مجموعه است.

باید توجه داشت که منابع خارجی، در برخوردها، مغایرت‌هایی با فرهنگ اجتماعی ما دارند. هرچند ناشر کوشیده است این مغایرت‌ها را با حذف و یا تعدیل پارهای از مباحث و مثالها به حداقل برساند، اما به هر حال ممکن است رد پایی از اینگونه موارد دیده شود که طبعاً خواننده متعهد به اخلاق و فرهنگ جامعه ایرانی به این امر واقف و با آن برخوردي هوشمندانه خواهد داشت.

مؤسسه انتشارات صابرین

سخنی با خوانده

کتابی که در دست دارد سومین جلد از یک مجموعه شش جلدی است که به «فرزنдан طلاق» اختصاص دارد. این مجموعه به قلم گری نیومن^۱، مبتکر برنامه «قصرهای ماسه‌ای» و بر همان اساس نوشته شده و هدف آن این است که والدینی که از یکدیگر جدا شده‌اند بتوانند به دنیای فرزندانشان قدم بگذارند و افکار و احساسات آنها را درک کنند و به این ترتیب، به فرزندانشان کمک کنند تا بر مشکلات ناشی از طلاق والدینشان فائق آیند.

در مقدمه جلد اول با مطالب کتاب بیشتر آشنا خواهید شد و در مقدمه جلد‌های دیگر این مجموعه، چکیده‌ای از مقدمه جلد اول به نظرتان خواهد رسید. شش جلد این مجموعه، تغییرات و چالشهای گوناگونی را که معمولاً فرزندان کمتر از هجده سال پس از طلاق پدر و مادر در پیش دارند بررسی و راهکارهای عملی، مناسب و نشاط‌آفرینی را ارائه می‌کند تا به کودکان کمک شود که:

- بتوانند مشکلات خود را ابراز کنند و برای آنها راه حل ارائه دهند؛
- خشم و عواطف شدید خود را به شیوه درستی ابراز کنند؛
- واقعیت طلاق را بهتر درک کنند؛
- ویژگیها و تواناییهای منحصر به فرد خود را تشخیص دهند.

---

1. Gary Newman

تقدیم به پدر و مادرم دیوید و سلیا
که همواره عاشقانه تکیه‌گاه من بودند.
تقدیم به همسرم ملیسا
در تجلیل از عشق، خنده، احترام و جادوی بین ما.
.....
تقدیم به فرزندان عزیزم و همه کودکان جهان

واقعیت طلاق آنقدر بر فرزندتان تأثیر نمی‌گذارد که شیوه برخورد شما با مشکلات و چالش‌های ناشی از آن تأثیرگذار است. با کمک شما، فرزندتان نه تنها از رنج و آشفتگی غیرضروری ناشی از طلاق در امان می‌ماند، بلکه رشد می‌کند و بالته می‌شود. روزی می‌رسد که او به گذشته و دوره کودکی خود به مثابه زمانی پرمهر و پرنشاط می‌نگرد که طلاق هم بخشی از آن بوده است، نه به عنوان دوره‌ای که بر اثر طلاق والدینش، نشاط برای همیشه از زندگیش رخت بربرسته است.

اکنون می‌دانم چه چیز مهم است.
سالهاست که آسوده به حمام نرفته‌ام.
راننده فرزندانم بوده‌ام و آنها را به کلاس ویلن، شنا،
بیس‌بال، هاکی، پیانو و میهمانیهای مختلف برده‌ام.
عرق‌ریزان پشت دوچرخه کودکی را گرفته‌ام و در خیابانها
دویده‌ام و وقتی دوچرخه را ره‌آورده و دیده‌ام که به حرکت
ادامه می‌دهد، از شادی به هوا پریده‌ام.
 ساعتها و ساعتها ترانه‌های کودکانه در گوش طنین‌انداز
بوده‌اند.

با آهنگ‌های کودکانه با همسرم عاشقانه رقصیده‌ام.
قصر، برج، تونل و کیکهای ماسه‌ای در ساحل ساخته‌ام،
میلیونها بار تاب را هل داده‌ام.
انگلستان کوچک و گرم فرزندم را در دستم جا داده‌ام.
بی‌سر و صدا به اتفاقهای فرزندانم خزیده‌ام و خوابیدن آنها
را تماشا کرده‌ام، کفشهایم را بیست متر آن‌طرف‌تر از جایی

که گذاشته بودم یافته‌ام که پر بودند از آدم کوچولوها، سکه و دستمال کاغذی.

فرزندانم را به گریه انداخته‌ام و برای آنها گریسته‌ام.
داستانی را دست‌کم هزار بار خوانده‌ام.

در پی غولها زیر تختها و درون گنجه‌ها را گشته‌ام.
شباهی بسیاری را با شیشه شیر، دارو، پوشک، تعویض
ملافه‌ها و در آغوش گرفتن کودکان هراسان^۱ کابوس دیده
گذرانده‌ام.

بیش از سه هزار پوشک عوض کرده‌ام.
از تماشای چهره‌های خندان فرزندانم موهای تنم راست
شده‌اند.

در مجلل‌ترین هتلها برای بازگشت به خانه بی‌تاب بوده‌ام،
و دعا کرده‌ام... بسیار.

نمی‌گوییم که همیشه همه چیز عالی بوده است.
بارها آرزوی حمامی لذت‌بخش، خوابی راحت و
صیحانه‌ای آرام و طولانی در حین مطالعه کامل یک
روزنامه خشک را داشته‌ام.

بر هدفهای متحرک لباس پوشانده‌ام.
آرزوی حوصله سرفقتن را داشته‌ام.
و آرزو کرده‌ام که بچه‌ها مدام مرا از خواب بیدار نکنند،
اما من پدر هستم و
اکنون می‌دانم که چه چیز مهم است.

گری نیومَن

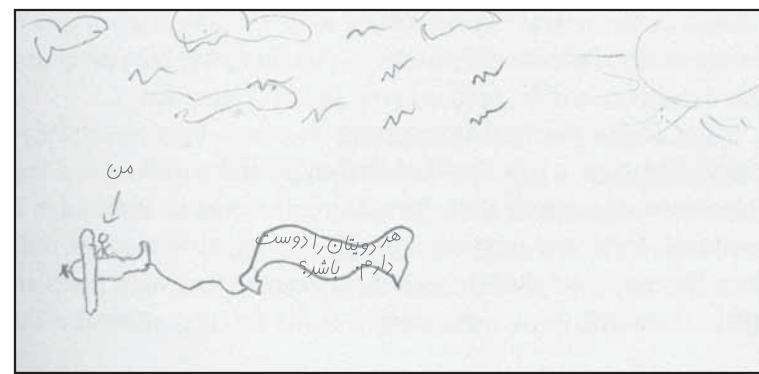
مقدمه^۱

پدر و مادری کردن پس از طلاق

طلاق گاهی خوب است؛ گاهم هم بد. اما همیشه زندگی را تغییر
می‌دهد.
پسری پانزده ساله

چرا زن و شوهرها از هم جدا می‌شوند؟ معمولاً^۱ به این دلیل که یکی یا
هر دوی آنها فکر می‌کنند که پایان دادن به زندگی مشترکشان، آنها را آزاد می‌کند
و می‌توانند زندگی شادتر و از نظر احساسی سالم‌تری برای خود و فرزندانشان
فراهم آورند. همهٔ پدر و مادرهای مهریان بهترینها را برای فرزندانشان
آرزو می‌کنند. شاید اکنون بیش از هر زمان دیگر به این نکته واقف شده
باشید که وقتی می‌خواهید تمام عشق، حمایت و تجربه خود را نثار
فرزندان کنید، ناگهان همه چیز دشوارتر و پیچیده‌تر به نظر می‌رسد.
چگونگی برخورد پدر و مادرها با طلاق بر نحوه عملکرد فرزندانشان،
چه در زمان حال و چه در آینده، تأثیر زیادی دارد. شاید فکر کنید که
این کار پر مسئولیت است. بله، همین طور است. اما در عین حال، فرصت
بی‌نظیری هم هست، زیرا هیچ کس – نه روانشناس، نه پیشوای روحانی،

۱. در این کتاب «کودک» به افراد کمتر از هجده سال اطلاق می‌شود.

آزاد برای دوست داشتن. فرزندان طلاق نیاز دارند که هم پدر و هم مادر خود را دوست بدارند و آن را ابراز کنند. نقاشی این پسر هفده ساله نشانگر همین نکته است.

نه آموزگار، نه دوست و نه هیچ خویشاوند دیگری - آن رابطه خارق العاده‌ای را که شما با فرزندتان دارید، با او ندارد. با کمک شما، فرزندتان نه تنها از رنج و آشفتگی غیرضروری ناشی از طلاق در امان می‌ماند، بلکه رشد می‌کند و بالنده می‌شود.

فرزندان، طلاق را چگونه تجربه می‌کنند؟

مامان عزیزم،

چرا از پدرم جدا شدی؟ او فقط گفت: «اتاق خیلی به هم ریخته است». اما تقصیر من بود.

پسری نه ساله

اگر فقط یکبار لازم باشد پدر و مادرها زندگی را از چشم فرزندشان ببینند، همین زمان است. این کتاب به طور عمده به کودکان مربوط

می‌شود: چگونه طلاق بر آنها تأثیر می‌گذارد، آنها چه احساسی در این باره دارند و چگونه پدر و مادر و سایر بزرگترهای علاقه‌مند می‌توانند به کودکان کمک کنند. این کتاب شناخت و راهنمایی‌های عملی لازم را به شما ارائه می‌دهد تا به فرزندتان کمک کنید که مشکلات و تغییرات بیشماری را که در نتیجه طلاق بر سر راهش پدید می‌آید، درک کند و از سر راه خود بردارد.

طلاق تنش زیادی ایجاد می‌کند. ما معمولاً تنش را مشکل بزرگسالان می‌دانیم، اما فرزندان طلاق فشارهای شدیدی را احساس و تحمل می‌کنند و این در حالی است که فاقد مهارت‌هایی هستند که بزرگسالان برای پذیرفتن این فشارها و استفاده از فرستهای موجود برای کاستن از این فشارها به آنها تکیه می‌کنند. پیش‌بینی واکنش فرزندتان نسبت به طلاق غیرممکن است و حتی پس از مشاهده واکنش، همیشه نمی‌توانید معنی واکنش او را درک کنید.

فیبی^۱، دوازده ساله، که همه از او به دلیل «فهمیده بودن» و «پذیرفتن شرایط» تعریف می‌کنند، شاید بسیار بیشتر از برادر شش ساله‌اش، دخی^۲، که داد و فریاد می‌کند، کلاس را به هم می‌ریزد و هر شب برای پدرش دلتنگی و گریه می‌کند، از طلاق آزار ببیند.

همه کودکان به راهنمایی و ابراز عشق پدر یا مادر نیاز دارند تا قدرت پذیرفتن و عزم لازم را برای ادامه رشد بیابند. نمی‌توانید امیدوار باشید که فرزندتان را در این سفر درست راهنمایی کرده‌اید، مگر آنکه بدانید او چگونه فکر و احساس می‌کند؛ و نمی‌توانید با افکار و احساسات او آشنا باشید، مگر اینکه پیوسته و به شیوه‌ای خلاقانه با او گفت و گو و تبادل نظر کنید.